Ympäristöministeriö MUISTIO 5.10.2016
Neuvotteleva virkamies Ari Kangas
Lainsäädäntöneuvos Erja Werdi

HAJAJÄTEVESIASETUS – KESKEISTEN MUUTOSTEN POHDINTAA HAJAJÄTEVESIASETUKSESSA

Voimassa oleva asetus

Voimassa olevassa talousjätevesien käsittelystä viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla annetussa valtioneuvoston asetuksessa (209/2011, hajajätevesiasetus) on kymmenen pykälää ja 2 liitettä, jotka sisältävät runsaasti säännöksiä. Voimassa olevan asetuksen liitteiden rakenne on seuraava:

Asetuksen liitteen osa/ otsikko (suluissa sisältökuvaus, jos ei ole otsikkoa)	**Kuvausta sääntelyn määrästä**
Liite 1.	
kohta 1. Jätevesien käsittelyjärjestelmät	luettelon kohdat 1-5
kohta 2. Jätevesijärjestelmän selvitys ja suunnitelma sekä niiden sisältö	yksi säännös
A. Jätevesijärjestelmän suunnitelma	luettelon kohdat 1-9, joista kohdassa 9 alakohdat a-g
B. Selvitys jätevesijärjestelmästä	yksi säännös, myös viittaus A kohdan sisältöön
C. Jätevesien käsittelyjärjestelmän mitoitus	luettelon kohdat 1-4
Liite 2	
Jätevesijärjestelmän käyttö- ja huolto-ohjeet	
A. (Ohjeiden sisältö)	luettelon kohdat 1-5
B. (Käyttö- ja huolto-ohjeen sisältö)	luettelon kohdat 1-4, alakohtineen (yhteensä 11 kpl)
C. (Ajantasaisuusvaatimukset)	yksi säännös

Uuden asetuksen valmistelu

Ympäristöministeriössä on valmisteilla on HE 128/2016 vp liittyen uusi asetus, jolla korvattaisiin voimassa oleva hajajätevesiasetus. Olisi perusteltua antaa uusi asetus, koska lähes kaikki voimassa olevan asetuksen pykälät muutettaisiin sisällöllisesti vastaamaan PL 80 §:n mukaisia ehdotettua lain tasoisia perussäännöksiä ja asetuksenantovaltuuksia. Samalla viittaukset uuteen ympäristönsuojelulakiin (527/2014) voitaisiin päivittää ajan tasalle. Muutos ulottuisi myös asetuksen liitteisiin.

Keskeiset muutosehdotukset

Keskeinen muutos aikaisempaan olisi, että asetuksen säännösten määrää karsittaisiin ja muu kuin normatiivinen aines poistettaisiin. Myös lakitasolle ehdotetut säännökset poistettaisiin asetuksen sisällöstä ja asetuksen liitteiden ydinsisältö siirrettäisiin asetuksen pykäliin suunnitelman, selvityksen ja käyttö- ja huolto-ohjeen sisältövaatimuksina.

Uusi asetusluonnoksen runkohahmotelma perustuu pitkälti voimassa olevaan sääntelyyn. Runsaista liitteistä luovuttaisiin ja vain yksi taulukko jäisi liitteeseen (kuormitusluvun koostumus, kuormituksen alkuperä ja eri kuormituslajien määrät). Asetukseen laadittaisiin selkeät pykälät.

Huomattavaa on, että jätevesien käsittelyjärjestelmän yksityiskohtaisesta mitoituksesta ei enää säädettäisi entiseen tapaan (nyt asetuksen liitteessä 1). Keskeisten sidosryhmien kanssa keskustelussa tätä poistamista kannatettiin laajasti. Seikkaperäisiä mitoitusvaatimuksia ei enää ehdotettaisi säädettävän asuinkiinteistölle, majoituspalvelurakennuksille tai karjatilojen maitohuoneelle tai pienimuotoiselle elinkeinotoiminnalle. Nämä vaatimukset ovat voimassa olevassa asetuksessa seuraavat:

- 1.asuinkiinteistön osalta vähintään 5, muutoin lasketaan jakamalla huoneistoala neliömetreissä luvulla 30
- 2.majoituspalvelurakennusten osalta vähintään majoituspaikkojen enimmäismäärä
- ravitsemuspalveluissa vähintään asiakaspaikkojen enimmäismäärä jaettuna kolmella
    - majoitus- ja ravitsemuspalvelujen osalta luvut lasketaan yhteen

- 3. karjatilojen maitohuoneiden ja pienimuotoisen elinkeinotoiminnan osalta keskimääräisen kuormituksen tulee perustua tutkimuksiin tai muuhun luotettavaan tietoon

Yksityiskohtaisen mitoituksen sijaan hallituksen esitykseen sisältyvässä ehdotetuissa 156 §:ssä säädettäisiin siitä, että kiinteistön talousjätevesien käsittelyjärjestelmä on suunniteltava ja rakennettava ja sitä on ylläpidettävä siten, että perustason puhdistusvaatimus täyttyy. Myös uuden asetuksen hahmotelmassa voitaisiin säätää jätevesijärjestelmää koskevan suunnitelman sisällöstä mm. siten, että suunnitelmassa olisi huomioitava kiinteistön suunniteltu ja muu mahdollinen käyttö ja rakennuksen elinkaari. Tällä tavalla suunnittelussa olisi ratkaistava mitoitukseen liittyvät kysymykset ja ne selostettaisiin asiakirjojen (erityisesti suunnitelman) sisältövaatimusten edellyttäminä tietoina.

Merkittävä muutos olisi myös se, että suunnitelman, selvityksen ja käyttö- ja huolto-ohjeen lakia tarkentavat sisältövaatimukset ilmaistaisiin selkeästi uuden asetuksen pykälissä. Sisällöt muotoiltaisiin niin, että ne vastaavat voimassa olevaa sääntelyä keskeisiltä osin.

Asetusluonnos on vielä tässä vaiheessa siis ”raakile” hahmotelma. Tarkoitus on jatkaa asetuksen valmistelua siten, että se laitettaisiin lausunnolle kun hallituksen esityksen käsittely on päättynyt.